1859. N°. 51.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

De Prijs der Courant is f 12, in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

VRIJDAG 29 APRIL.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 28 April.

Tot leden van de commissie van plaatselijk geneeskundig toevoorzigt zijn in de zitting van den gemeenteraad van heden benoemd, de heeren F. W. Krieger, J. L. A. Desertine en H. A. Reiche.

— Men verneemt dat d^s. P. A. Roll, pred. bij de evang. luth. gemeente alhier, het beroep naar Amsterdam heeft aangenomen.

— Aan de eerste kamer zijn uit deze stad adressen ingezonden, houdende bezwaren tegen onderscheidene bepalingen van het door de tweede kamer onlangs aangenomen wets-ontwerp van herziening der regten op den in-, uit- en doorvoer. Die adressen zijn uitgegaan van de kamer van koophandel, van de Leydsche afdeeling der Ned. maatschappij ter bevordering van nijverheid en van een aantal fabriekanten alhier.

— Bij de aanbesteding, die gisteren aan het ministerie van marine te 's Hage heeft plaats gehad, is de levering van 3500 Ned. kannen jenever met meijns aangenomen door den heer J. Hopman, voor *f* 40.59 per 100 k.

— De wis- en natuurkundige afdeeling van de kon. akademie van wetenschappen zal morgen te Amsterdam eene gewone vergadering houden.

— Het gemeentebestuur van Katwijk heeft bekend gemaakt dat, wegens noodzakelijke herstelling der zoogenaamde Mallegatsbrug, nabij Katwijk aan den Rijn, de passage over die brug van 2 tot 9 Mei zal gesloten zijn. De gemeenschap zal kunnen onderhouden worden door Rijnsburg, langs Kloosterschuur.

— De garnizoens-verwisseling met Mei aanst. zal voortgang hebben. Wij vernemen thans, dat Z. M. bepaald heeft, dat na die verwisseling de indeeling der regimenten bij de brigades eene wijziging zal ondergaan. Tot de 1e brigade, gekommandeerd door den gen.-majoor Geenegracht, zullen behooren het 1e en 3e reg. infanterie; 2e brigade, kommandant den gen.-majoor A. P. F. Rigot de Beguins, het 4e en 5e reg.; 3e brigade, kommandant den gen.-majoor J. J. van Mulken, het 6e en 8e reg. infanterie; 4e brigade, kommandant den gen.-majoor M. baron van Geen, het 2e en 7e reg. infanterie. De 1e brigade kavallerie zal bestaan uit het 2e en 3e reg. dragonders, kommandant den gen.-majoor J. G. Wilbrenninck, en de 2e brigade uit het 1e, 4e en 5e reg. dragonders, kommandant den gen.-majoor F. G. H. baron van Utenhoven.

— Naar wij vernemen is door Z. M. den koning bij het wapen der infanterie een nieuw model sabel ingevoerd, alsmede een nieuw model sabelkwast.

— Men verneemt dat door hh. bestuurders van het Nederlandsch Zendelinggenootschap, het volgend drietal, ter keuze van een director, is aangenomen: de hh. G. H. Lamers, th. d^r. en pred. te Engwierum; M. Cohen Stuart, pred. te Utrecht, en C. Cats Wor, pred. te Enkhuizen.

— Maandag morgen ll. zijn te Hillegersberg, aan den weg naar den Bergschenhoek, de boerenwoningen van A. Gille en G. Doetrom afgebrand. Slechts van een dezer woningen kon de inboedel gered worden, van de andere kon niets geborgen worden; ook zijn daarbij 8 koeijen, 7 kalveren en een paard omgekomen. Eene hoog bejaarde ziekelijke vrouw werd met moeite gered.

— Te Lekkerkerk is in den avond van den 27sten dezer brand ontstaan in het achterhuis van den broodbakker van Es. In korten tijd werd zijn huis met 3 boerenwoningen en 10 arbeidershuisjes benevens 3 runderen en 4 varkens eene prooi der vlammen. Treurig is het, dat daarbij 2 kinderen van 8 en 6 jaren zijn omgekomen; de vader een scheepstimmermansknecht had reeds 5 zijner kinderen gered, doch was door den spoedigen voortgang van den brand niet bij magte de beide andere te redden, hoewel daartoe wanhopige pogingen door hem en anderen werden aangewend.

— Op Donderdag 21 April is te Leeuwarden de 92ste vergadering gehouden van het Friesche genootschap voor geschied-, oudheid- en taalkunde, onder het voorzitterschap van m^r. J. Dirks.

's GRAVENHAGE, 28 April.

Z. M. de koning, aan het personeel der zeemagt, wat betreft de schepelingen en mariniers beneden den rang van officier, een vernieuwd bewijs willende geven, hoezeer langdurige diensten door hem op prijs worden gesteld, en tevens de vrijwillige dienstneming bevorderen, heeft met uitbreiding en wijziging zijner vroegere besluiten, betreffende de instelling van eene bronzen en zilveren medaille voor 12- en 24-jarige dienst, goedgevonden het navolgende vast te stellen:

Tot eene bijzondere onderscheiding en belooning voor zoodanige schepelingen en mariniers beneden den rang van officier, onverschillig in welke dienstbetrekking geplaatst, die gedurende een tijdvak van 36 en 50 jaren onafgebroken trouw en eerlijk hebben gediend, wordt bij deze eene gouden medaille ingesteld, de medaille voor 36-jarige dienst ter halver en de medaille voor 50-jarige dienst ter geheele grootte van de bestaande medaille voor eerlijke en trouwe militaire dienst. Aan de toekenning der gouden medaille voor 36-jarige dienst wordt eene gratificatie van *f* 50 en aan de toekenning der medaille voor 50-jarige dienst eene gratificatie van *f* 100 verbonden.

Alle schepelingen en mariniers beneden den rang van officier, die met de zilveren of gouden medaille voor eerlijke en trouwe dienst zijn of later zullen worden versierd, genieten, in active dienst aan boord geplaatst zijnde, eene maandelijksche verhooging boven de gewone soldij, te weten: *f* 2 voor hen, die de zilveren, *f* 3 voor hen, die de kleine gouden, en *f* 4 voor hen, die de groote gouden medaille bekomen hebben.

Aan de mariniers, beneden den rang van officier, die zich, na het volbrengen van dienst van ten minste zes jaren, op nieuw voor de dienst verbinden, worden de navolgende onderscheidingsteekenen en geldelijke belooningen toegekend, te weten: na 6 jaren werkelijke dienst een chevron te dragen op den linker-bovenarm, benevens eene soldijverhooging van $2\frac{1}{2}$ cents per dag, wanneer zij geene scheepssoldij genieten; na 12 dienstjaren de bronzen medaille; na 12 jaren werkelijke dienst op nieuw eene soldijverhooging van $2\frac{1}{2}$ cents daags, wanneer zij geene scheepssoldij genieten; na 18 jaren werkelijke dienst een tweede chevron; na 24 dienstjaren de zilveren medaille; na 30 jaren werkelijke dienst een derde chevron.

— Aan den heer jhr. J. L. C. Pompe van Meerdervoort, officier van gezondheid 2de kl. van de marine, tijdelijk belast met de functien van gouvernements-geneesheer en ambtenaar bestemd voor natuurkundige onderzoekingen in Japan, is vergunning verleend tot het aannemen van de St. Anna-orde 3de kl., hem door den keizer van Rusland geschonken.

— Aan jhr. mr. E. van den Bosch is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als secretaris van legatie bij het gezantschap te Weenen.

— Z. M. heeft goedgevonden aan den heer mr. J. K. baron van Goltstein, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als lid van het collegie van curatoren der hoogeschool te Utrecht en tot leden van genoemd collegie te benoemen de heeren jhr. mr. H. H. Roëll, 's konings commissaris in de prov. Utrecht, en mr. B. de Beaufort, lid van gedep. staten der prov. Utrecht.

— Tot ontvanger der in- en uitgaande regten bij het kantoor van den Aken-Maastrichter spoorweg te Wijk is benoemd de heer J. H. Jansen, thans ontvanger der dir. belastingen te Oud-Vroenhoven, en tot ontvanger op de laatstgenoemde plaats de heer A. van Leent, visiteur der in- en uitgaande regten te Arnhem.

— Bij den minister van finantiën is ingekomen een muntbillet van *f* 10, onder het postmerk Maastricht, ter voldoening eener schuld aan den lande van *f* $8.06\frac{1}{2}$, en *f* 13.81, uit Amsterdam, wegens verschuldigd successieregt.

— Z. M. de koning is gisteren morgen bij het nemen van proeven in de vlakte van Waalsdorp, met vuurwapens, tegenwoordig geweest. Ook de generaal-majoor de Brauw, van het Indische leger, was daarbij aanwezig.

— Gisteren hebben de heeren officieren van het reg. dragonders en van de batterij rijdende artillerie, die met Mei deze residentie zullen verlaten, deelgenomen aan een diner, dat te hunner eere door eenige aanzienlijke personen in het hôtel Paulez werd gegeven.

Z. K. H. prins Frederik heeft aan de genoemde officieren een afscheidsgehoor verleend.

— H. M. de koningin, die sedert een paar dagen ligt ongesteld is, was heden morgen wat beter.

— Morgen, zijnde de verjaardag van keizer Alexander van Rusland, zal er in de kapel van H. M. de koningin-moeder een plegtig Te Deum gevierd worden. Na afloop daarvan is er receptie bij H. M. en daarna groot diner.

— De Pruissische gezant alhier is naar Berlijn vertrokken, ter bijwoning van de zittingen van het heerenhuis.

— De arrond.-regtbank alhier heeft Simon Aap, oud 62 jaren, die reeds ruim 30 jaren in de gevangenis heeft doorgebragt, op nieuw veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 6 jaren en 8 maanden.

— Daar de herstellingen aan het gebouw der kon. bibliotheek zijn afgeloopen, zal die inrigting van den 2den Mei af weder geopend zijn.

— Gisteren heeft de eerste kamer hare werkzaamheden hervat. Bij de kamer zijn een groot aantal verzoekschriften ingekomen, voornamelijk betrekking hebbende: 1°. tot het voorstel van den heer Sloet tot Oldhuis omtrent de afkoopbaarheid der tienden; 2°. over den aanleg van spoorwegen; 3°. over en meest tegen het door de tweede kamer aangenomen tarief van regten; 4°. tot wijziging der wet op het armbestuur; en 5°. een adres, waarbij de nadeelen worden uiteengezet voor den waterstand op de Limburgsche Maas. Deze adressen zijn verzonden naar de commissie voor de petitiën. Ook zijn van de tweede kamer ingekomen 13 door haar aangenomen wets-ontwerpen en verzonden naar de afdeelingen, die in deze zitting zijn zamengesteld. Nadat de centrale afdeeling door den voorzitter was

uitgenoodigd, om na afloop der vergadering den loop der werkzaamheden met hem te regelen, is de vergadering gescheiden.

In de zitting van heden zijn de voorzitters en onder-voorzitters der afdeelingen benoemd, en is de beraadslaging over de amortisatie-wet bepaald op morgen middag ten 3 ure.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 26 April.

Maandag ll. gaf de lord-mayor dezer stad zijn gewoon jaarlijksch gastmaal. Dit feest heeft altijd een staatkundig karakter, maar was in de tegenwoordige omstandigheden dubbel gewigtig. Lord Derby heeft zich deze gelegenheid ten nutte gemaakt om zijne staatkunde te verdedigen tegen de aanvallen van lord Russell. Het plan tot het houden van een congres, zeide hij, is mislukt, door de laatste weigering van Oostenrijk en ten gevolge van het ultimatum. Door Piemont op die wijze te bedreigen, heeft Oostenrijk eene zware verantwoordelijkheid op zich geladen. Engeland heeft geprotesteerd, maar de oorlog is misschien heden reeds uitgebarsten of zal morgen aanvangen. Niets wettigt de handelwijze van Oostenrijk. Gedurende de laatste 12 uren heeft Engeland nog eene laatste poging gedaan. Wij hebben nog een nieuw voorstel naar Parijs en naar Weenen gezonden, waarbij de bemiddeling van Engeland alléén werd aangeboden, en om door lord Cowley de zaak weder te doen opvatten onder de volgende voorwaarden: of dadelijke en gelijktijdige ontwapening door Frankrijk, Oostenrijk en Piemont of eene verbindtenis, om gedurende de bemiddeling hunne troepen werkeloos op hetzelfde standpunt te doen blijven. Lord Russell heeft mijne woorden, in het parlement gesproken, niet begrepen. Niets is ongerijmder dan mij het denkbeeld toe te schrijven dat Engeland den degen zou trekken om Oostenrijk te hulp te komen. Engeland zal geheel onzijdig blijven, en zich vrij houden van verbindtenissen en beloften. Indien de oorlog uitbreekt, zal het die met bezorgdheid gadeslaan, en een geschikt oogenblik afwachten om nog met vredelievende bedoelingen tusschen beide te treden.

De minister van marine, sir Packington, heeft verklaard dat er, ingeval de oorlog uitbrak, sterke vloten in het kanaal en in de Middellandsche zee zouden vereenigd worden.

— Volgens de *Morn. Herald*, het ministeriële orgaan, zou er op nieuw hoop zijn op het behoud van den vrede. Bij onze regering zou de officiële tijding zijn ontvangen dat Oostenrijk de laastelijk door Engeland aangeboden bemiddeling heeft aangenomen. Genoemd blad drukt de hoop uit dat Oostenrijk tot het doen van concessiën in het belang van den vrede zal te bewegen zijn. De *Herald* deelt als stellig mede dat eene Fransche legerafdeeling nabij Culoz reeds in Savoye is getrokken.

— Lord Elgin heeft, naar men uit Hong-Kong meldt, de terugreis naar Engeland aangenomen. De Chinesche regering zou ook bezwaren opwerpen tegen de toelating van onzen gezant, den heer Bruce.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 April.

In eene bijeenkomst van het wetgevend ligchaam werd heden door de regering de aangekondigde mededeeling gedaan. Graaf Walewski gaf een overzigt der gevoerde onderhandelingen, waaruit men, zeide hij, kon zien, dat zoo de keizer oorlog voerde, hij dit slechts gedwongen deed en daartoe door de aanvallende houding van Oostenrijk werd genoodzaakt, terwijl de regering in de onderhandelingen met alle mogelijke gematigdheid is te werk gegaan.

Door den heer Baroche werd een ontwerp tot het aangaan eener leening van 500 millioen fr. ter tafel gebragt, alsmede een ontwerp van wet, strekkende, om de ligting van 1858 op 140,000 man te brengen.

De Voorzitter van het wetg. ligchaam, de heer de Morny, hield bij deze gelegenheid eene aanspraak tot de vergadering. De keizer, zeide hij, was in den loop der onderhandelingen over de Italiaansche aangelegenheid geen oogenblik van den weg der gematigdheid afgeweken, en zelfs de omstandigheid, dat deze wets-ontwerpen nu eerst werden ingediend, was in zijn oog een blijk der vredelievendheid der regering. Hij koesterde de hoop dat het een plaatselijke, een Italiaansche oorlog zou blijven, hetgeen gewis het geval zijn zou, indien de Duitsche staten begrepen en erkenden dat deze oorlog noch verovering noch revolutie ten gevolge hebben kon. De vergadering gaf bij herhaling haren bijval door gejuich te kennen; en men verwachtte dat de beide wets-ontwerpen onverwijld zouden afgedaan en aangenomen worden.

— Op de beurs, zoowel hier als te Londen, zijn weder meer vredelievende geruchten in omloop geweest, o. a. dat Oostenrijk, op aandrang van koningin Victoria, den prins-regent van Pruissen en den koning van België, aan Sardinië nog een uitstel van 14 dagen tot ontwapening had verleend. Waarschijnlijk heeft dit berigt niet den minsten grond. Door een Engelsch dagblad, de *Morn. Her.*, wordt thans gemeld dat Oostenrijk de voorstellen van Engeland, zoo als die door lord Derby, bij gelegenheid van het te Londen gehouden gastmaal zijn medegedeeld, heeft aangenomen. Al mogt dit berigt waarheid bevatten, dan geeft het echter weinig hoop op eene schikking, daar, naar men verneemt, onze regering niet gezind is om gehoor te geven aan het laatste bemiddelingsvoorstel van Engeland, maar vast blijft houden aan de vroeger door Engeland gedane voorstellen. Voor eenen algemeenen oorlog is men thans, ten gevolge van stellige verklaringen door den keizer aan Engeland gedaan, minder bedacht. Uit Turyn wordt het vertrek van baron Kellerberg gemeld, dat hij de overbrenger eener weigering is, daaraan valt niet te twijfelen.

Indien onze dagbladen goed onderrigt zijn dan bevinden zich onze troepen reeds in Sardinië. Drie divisiën, waaronder die van de generaal Bourbaki en Renault, waren over den berg Cenis getrokken en te Suza aangekomen; in de haven van Genua waren drie schepen met troepen uit Algerië, onder bevel van den generaal Mac-Mahon aangekomen. Suza en Genua zijn door spoorwegen met Turyn verbonden. In het zuiden des lands gaat de troepenbeweging ongestoord voort, en nog voor het einde der week zouden er 70 à 80.000 man van ons leger in Piemont kunnen vereenigd zijn.

— Het vertrek des keizers en van prins Napoleon naar Turyn wordt algemeen op 5 Mei gesteld, maar stellig is het nog niet bepaald. Het vraagstuk omtrent het regeringsbeleid gedurende de afwezigheid des keizers is mede nog niet beslist. Men spreekt van een algemeen stedehouderschap dat aan prins Jérome zou worden opgedragen.

— Aan de keizerlijke garde is heden voor de Tuileriën het vaandel uitgereikt. Gelijk men weet is de keizerlijke prins bij die garde ingelijfd. De keizerin heeft met aandoening het vaandel omhelsd, waardoor de geestdrift der soldaten niet weinig werd aangevuurd. Bij sommige klassen der bevolking wint die geestdrift mede veld, maar de uiting daarvan verkrijgt hier en daar wel eens eene democatische tint.

ITALIË.

Uit Turyn wordt gemeld dat de koning op den 27sten met zijnen staf naar Alessandria zou vertrekken. Voor zijn vertrek zou hij eene plegtige dienst in de hoofdkerk bijwonen.

De hoogescholen zijn alle gesloten.

— Baron Kellerberg heeft Woensdag namiddag ten half zes het antwoord van graaf Cavour op het Oostenrijksche ultimatum onvangen. De gezant is een uur daarna vertrokken en werd tot aan de grenzen door een Sardinisch officier vergezeld.

— Te Florence heeft de graaf Gualterio een geschrift uitgegeven ten gunste van graaf Cavour. Hij heeft terstond bevel ontvangen de stad te verlaten, maar hij heeft daaraan niet willen gehoorzamen. Hij is in het Sardinische gezantschaps-hôtel gevlugt en beroept zich op zijnen titel van kamerheer van den koning van Sardinië.

— De Oostenrijksche bezetting van Ancona is versterkt, maar er is bevel gegeven om den arbeid aan de vestingwerken te staken.

— Te Milaan hebben onderscheidene gevangennemingen onder den adel plaats gehad.

— Te Venetië is onlangs overleden de bankier Popodopoli, die zijn gansch vermogen, 11 millioen florijnen, aan weldadige inrigtingen heeft vermaakt.

PRUISSEN.

De *Nat. Zeit.* beweert dat er een of- en defensief verbond tusschen Frankrijk en Rusland is tot stand gekomen.

— Uit Munchen wordt gemeld dat de koning den veldmaarschalk Karel van Beijeren benoemd heeft tot opperbevelhebber van het Beijersche legercorps, dat deel uitmaakt van het leger van den Duitschen bond.

— Volgens berigten uit Bern zijn verscheidene Sardinische stoombooten die op het Lago Maggiore varen te Magadino, in Zwitserland, aangekomen, om zich tegen eene waarschijnlijke overrompeling der Oostenrijkers in veiligheid te stellen. De vaart op genoemd meer staat geheel stil. Er zijn ook onderscheidene familiën uit Milaan te Lugano aangekomen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 26 April.

De gemeenteraad der hoofdstad heeft besloten een adres aan den keizer te rigten, ten einde hem van der ingezetenen trouw en bereidvaardigheid tot opofferingen te verzekeren.

— Sedert de terugkomst van den aartshertog Albrecht houdt de krijgsraad dagelijks zitting, onder het voorzitterschap des keizers.

— De *Oest. Corr.*, een orgaan der regering, zegt dat de Pruissische regering vooraf verwittigd is geworden van Oostenrijks voornemen om een ultimatum aan Piemont te zenden; en meent daarin eenen grond te vinden om ook voor het vervolg naauwe aaneensluiting van Oostenrijk en Pruissen te hopen.

OOST-INDIË.

BATAVIA, 10 Maart.

De Javasche Couranten leveren een verslag van de expeditie voor Boni en wel van de bemagtiging van Badjoa en aangrenzende kampons. De strijd is tamelijk warm geweest. Ons verlies bestond uit twee gekwetsten, waarvan een doodelijk. Op het stoomschip *Amsterdam* is bij die gelegenheid een stuk geschut gesprongen, waardoor 1 man is gedood en 10 der omstanders zijn gekwetst. Bij een gevecht op 19 Februarij hebben onze troepen nog een verlies van 12 dooden en 21 gekwesten geleden. Het voornemen is om op 25 Februarij naar Boni op te rukken. De generaal Steinmetz is in den arm gewond geraakt bij het doen eener verkenning; een in de struiken verborgen Boniër loste op hem een schot bijna *à bout portant*. De wonde was gevaarlijk, maar staat volgens later berigt zeer goed.

De berigten uit Palembang zijn ongunstig. De militaire kommandant aldaar, luit.-kolonel Lammeré, wordt vervangen door den luit.-kolonel Happé.

— Den 1sten Febr. is te Menado in den ouderdom van 58 jaren na een lang en smartelijk lijden overleden de zendeling J. G. Schwarz, broeder der orde van den Ned. Leeuw. De Menahasse verloor in hem haren oudsten Evangelie-prediker, die gedurende ruim 25 jaren met voorbeeldigen ijver en ongewone krachtsinspanning tot verspreiding van het Christendom in dit gewest werkzaam was, en die daarbij met eene liefderijkheid te werk ging, welke hem algemeene achting deed verwerven.

INGEZONDEN.

Oudste HS. van de Grieksche teksten van de Schriften uit het O. en N. Verbond.

De Duitsche geleerde palaeograaf, dr. Tischendorf uit Leipzig, die voor rekening van de Russische regering, in eene wetenschappelijke zending zich thans in Egypte ophoudt, heeft uit Kairo, onder dagteekening van 15 Maart jl., aan den minister van staat, von Falkenstein verslag gedaan van eene ontdekking, die voor de studie van de Bijbelkritiek wel eene der belang-

rijkste, misschien wel de belangrijkste mag genoemd worden, onder alle die de laatste eeuwen hebben opgeleverd; eene ontdekking van zooveel gewigt, dat het gezag en de naam van den Leipziger hoogleeraar, eenen der eerste palaeografen van onzen tijd, bijna niet opwegen tegenover de vrees, dat bij nader onderzoek, de gevondene schatten, in hunne waarde of hunnen omvang, aan de door hem gegeven verzekeringen niet zouden beantwoorden.

Het geldt hier namelijk niets meer of minder dan een HS. uit de *vierde* eeuw onzer jaartelling, met een zeer groot gedeelte van den Griekschen tekst van het Oude, en met al de boeken van het Nieuwe Verbond. Tot nog toe was het oudste der bekende Bijbelhandschriften, de beroemde *Codex Vaticanus*, welks uitgave in 1828 door den kardinaal Mai op last van den Paus begonnen, en na den dood van eerstgenoemde in 1858 eerst geheel voltooid is. Ook dit Vatikaansche HS. wordt tot de *vierde* eeuw gebragt. Het te Leipzig bewaarde HS., als de Codex Friderico-Augustinus bekend, en waaraan Tischendorf eenen eenigzins hoogeren ouderdom meende te moeten toeschrijven, is hem nu gebleken slechts een gedeelte te zijn van het HS. waarvan hij thans zulke hoogst belangrijke bestanddeelen teruggevonden heeft. Van de drie minst onvolledige HSS. van den Bijbel, die uit de 4de tot de 9de eeuw tot ons zijn gekomen, bevat geen enkel het geheele Nieuwe Verbond. Het grootste, de *Codex Alexandrinus* te Londen, mist het geheele Evangelie van Mattheus, het grootste gedeelte van den 2den brief aan de Korinthiers en twee hoofdstukken van het Evangelie van Johannes; terwijl in het Vatikaansche HS, de Openbaring van Johannes, en 4 brieven van Paulus geheel en al, en de brief aan de Hebreërs voor een derde ontbreken. Onder alle HSS. van het N. Verbond, die meer dan duizend jaren oud zijn, is het nieuw ontdekte dus het eenige volledige.

Prof. Tischendorf vond het in een vertrek van het beroemde klooster bij den Sinaï. Het bestaat uit 346 fijne, fraaije, perkamentbladen van zoo groote afmeting, dat eene geheele gazellenhuid slechts twee zulke bladen kan leveren. De tekst is in 4 kolommen op beide zijden der bladen geschreven, aan de haarzijden bijzonder duidelijk bewaard gebleven. Op vele plaatsen zijn reeds in vroegen Christelijken tijd verbeteringen bij den oorspronkelijken tekst bijgeschreven. Het bevat het grootste gedeelte der groote en kleine profeten, de Psalmen, Job, het boek van Jezus Sirach, de Wijsheid van Salomon en meer andere der zoogenaamde apokryphe boeken van het Oude Testament. Hierop volgen al de schriften van het Nieuwe Testament. Maar er is nog meer voorhanden dat in de hoogste mate belangstelling moet wekken. Slechts zeer weinige geschriften van de leerlingen der Apostelen, of die daarvoor doorgaan, zijn tot ons gekomen, en die weinige grootendeels in teksten die aan twijfel onderhevig zijn, of onvolledig of slechts in vertalingen overgebleven. Dit is het geval met den zoogenaamden *Leerbrief van Barnabas*, die in ieder geval, zooal niet van den reisgezel van Paulus, dan toch zeer kort op het einde van de eerste eeuw moet geschreven zijn, en die door Clemens en Origenes in de tweede en derde eeuw als een gedeelte der Heilige Schrift wordt aangehaald. De bekende HSS. van dien brief zijn alle van lateren tijd, en in alle ontbreken de vijf eerste hoofdstukken, die men tot dusver slechts uit eene zeer bedorve Latijnsche vertaling heeft leeren kennen. Het door Tischendorf gevonden HS. van den Bijbel levert, na de Openbaring van Johannes, den geheelen volledigen tekst van Barnabas' brief, die in omvang ongeveer aan den brief aan de Romeinen gelijk staat.

Eenen anderen, al is hij niet zulk een eenige, schat ontdekte de heer Tischendorf in eenen insgelijks Griekschen tekst van 52 kolommen, het eerste deel van Hermas' werk *de Herder* genaamd, bevattende. Aan dit geschrift uit de tweede eeuw onzer jaartelling, werd, even als aan den opgemelden brief van Barnabas in den vroegsten tijd een groot gezag toegekend, het werd als een deel der Heilige Schrift aangemerkt. Tot op onzen tijd gold de oorspronkelijke Grieksche tekst voor verloren. Een drietal jaren geleden werd hij door Tischendorf naar een afschrift, dat de Griek Simonides op den Athos gemaakt had, in druk uitgegeven. Maar men verdacht de oorspronkelijkheid van dien tekst, sedert de bedriegerijen van Simonides op het palaeografisch gebied bekend waren geworden, en men hield het voor zeer mogelijk dat de teruggevonden Hermas, wel eens eene, in de middeleeuwen vervaardigde Grieksche vertaling naar eene andere Latijnsche kon zijn. Tischendorf zelf was dat gevoelen toegedaan, tot dat de thans door hem ontdekte, ontwijfelbaar echte Grieksche tekst hem de zekerheid heeft gegeven, dat ook het afschrift door Simonides medegebragt, den oorspronkelijken tekst geleverd heeft.

De heer Tischendorf eindigt zijn verslag, dat in de *Wissenschaftliche Beilage der Leipziger Zeitung* van Zondag 17 April jl. bekend is gemaakt, met de belofte, dat het HS. weldra in druk uitgegeven zal worden, naar een naauwkeurig en met zorg vergeleken afschrift, dat hij rekende reeds in het begin van April in zijn geheel te zullen bezitten.

LEYDEN, April 1859. Θ.........ς.

BROODZETTING.

VII.

't Is waar, de broodbakkersnering heeft niet minder recht dan elke andere nering of bedrijf op volkomen vrijheid in de uitoefening van haar middel van bestaan. Maar de broodzetting beperkt die vrijheid niet dan in zoover, dat geene onbehoorlijke winsten kunnen worden genoten. Zij laat iederen bakker vrij, om bij de broodbereiding van betamelijke middelen gebruik te maken, ten einde goed brood tot den minstmogelijken prijs onder het genot eener ruime winst verkrijgbaar te stellen: Bij de broodzetting wordt een maximum aangenomen, dat alle ruimte toelaat voor eene eerlijke mededinging. De geschiedenis der broodzetting levert het bewijs op, dat de bijzondere belangen der bakkers nimmer aan het algemeen belang zijn opgeofferd. De eerlijke broodbakker, die zich niet ophoudt met knoeijerij in hoedanigheid en gewigt, vindt in het strenge toezigt op het gewigt vooral een waarborg tegen eene oneerlijke mededinging. Alleen zou men kunnen zeggen, dat de broodbereiding belemmerd werd door het verbod om bepaalde graan- of meelsoorten te gebruiken; — maar de ervaring heeft ook geleerd, dat brood, geheel of gedeeltelijk vervaardigd van gersten- of rijstmeel, geen aftrek vindt. Bovendien werd al het brood, dat als voedsel van weelde in verschillende vormen en van verschillende hoedanigheid werd gebakken, buiten de broodsoorten gehouden, die aan de broodzetting onderworpen waren. Voor de broodbakkers leverde de broodzetting geen anderen last op dan het toezigt op het gewigt; — maar bij het behoud der plaatselijke belasting op het gemaal zijn zij toch onder dergelijk toezigt gebleven, even als ten aanzien der hoedanigheid van het brood. — In alle gevallen heeft de broodzetting voor de broodbakkers dit belang, dat zij een heilzamer waarborg bezitten tegen alle bezwaren, die tegen den prijs van het brood worden ingebragt bij eene buitengewone rijzing der graanprijzen, zoo als wij hebben beleefd, en waaruit zoo vaak aanleiding tot buitensporigheden en wanordelijkheden wordt genomen.

Men zal het nut der broodzetting voor de broodverbruikers en dus in het algemeen nu wel niet meer betwijfelen. Zoodra ieder weet door openbare afkondiging van het plaatselijk bestuur, tot welken prijs goed brood van verschillende soort naar een bepaald gewigt kan worden verkrijgbaar gesteld, zal er geen wantrouwen ten aanzien der broodbakkers meer bestaan. De zetting der broodbakkersvereeniging mist dien waarborg, zoo omtrent prijs als gewigt, ten zij de broodverbruikers, wat alleen nog zekerheid geven kan, zich het brood laten voorwegen. 't Is waar, men kan zijn eigen brood bakken of broodfabrieken gelijk elders oprigten. Wat het eerste betreft, — niet iedereen is in staat en bezit de bekwaamheid voor eene behoorlijke broodbereiding en evenmin, om dat zoo voordeelig te doen en op alles te letten, wat het beoogde doel zou kunnen doen bereiken. De keuze van het graan, de behandeling van het meel, de bewerking van het deeg en de aanwending van al hetgeen noodig is tot het verkrijgen van een goed baksel, — die vereischten voor de broodbereiding, die men door langdurige oefening en bedrijvigheid in het vak, gelijk voor elken tak van nijverheid, moet verkrijgen, zijn niet bij ieder te vinden. Het beginsel, om het egoïsme zoover te drijven, dat men zich losmaakt van elken band, die in eene geordende maatschappij de verschillende bronnen van bestaan met elkander in betrekking houdt en vereenigt, — verdient niet dan in buitengewone en dringende gevallen te worden toegepast. — Zoo is het ook met de oprigting van broodfabrieken, die gewoonlijk door vereeniging van kapitalen tot stand komen, maar zelden aan de verwachting voldoen. Er zijn trouwens verschillende natuurlijke oorzaken, die daarop van invloed zijn. Men moet leven en laten leven en 't is in geenen deele met de regelen eener goede staathuishoudkunde in strijd, indien men de zelfstandigheid der verschillende bronnen van volkswelvaart tracht te bevorderen. Het geheel bestaat uit zijn deelen en, indien elk raderwerk op zich zelf de dienst verrigt, waartoe het is bestemd, loopt de geregelde werking van het werktuig geen gevaar. Maar 't is daarentegen ook waar: als een deel buiten den gestelden kring gaat, heeft er stoornis plaats.

't Is nu ten slotte de vraag, of de invoering eener broodzetting door het openbaar gezag geoorloofd is? M.

Het stuk van H. C. V. zal in het volgend nommer geplaatst worden.

STADS-BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien het adres van ZACHARIAS ANTONIUS ROOZENDAAL, Smid, wonende alhier, om vergunning tot het plaatsen eener *Smidse* in het huis op het Rapenburg, geteekend Wijk IV, no. 820.

Gelet op het Koninklijk besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrieken en Trafieken;

Doen te weten, dat tot het hooren der eigenaars en bewoners van de naastbijgelegene en belendende panden, ten opzigte der informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Gemeente, op Maandag den 2den Mei aanstaande, des voormiddags ten 11 ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen dat verzoek op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden zich tegen de inwilliging niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 28 April 1859. D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

Burgerlijke Stand.

Van den 21 tot en met den 27 April 1859.

BEVALLEN: A. M. C. Kuyvenhove, geb. van der Maaren, D. — M. E. van Egmond, geb. Uljee, Z. — A. van Haarlem, geb. van Putten, D. — J. den Houter, geb. Los, D. — A. W. van Haastrecht, D. — R. Flanderhijn, geb. Reyk, Z. — M. J. Smit, geb. van Wijk, Z. — J. van Welzen, geb. Sel, Z. — M. S. Schouten, geb. van den Berg, D. — L. Molenaar, geb. Bavelaar, Z. — C. Lindeman, geb. Dolkemade, D. — C. den Oude, geb. van Welzen, Z. — M. A. Buitendijk, geb. van der Henst, Z. — S. Flipoo, geb. Misselie, D. — J. S. van Brederode, geb. Vletter, D. — C. van der Reyden, geb. van Polanen, Z. — J. van den Burg, geb. Schild, Z. — A. M. Kruit, geb. Kwestroo, D. — A. Ligtvoet, geb. Snappenburg, Z. — C. van Wijk, geb. Laven, Z. — A. van der Meer, geb. Retel, D. — E. C. de Bink, geb. Verbrugge, Z. — J. B. van der Reyden, geb. Noordeloos, D. — M. C. Keereweer, geb. de Meede, Z. — P. Wagemaker, geb. Mulder, D. — J. Bonte, D. — A. Buising, geb. Niemeijer, D. — M. van der Klis, geb. Segaar, Z. — P. C. van der Laan, geb. Christiaanse, Z. — H. H. C. de Vassy, geb. Kist, D. — N. van Doorn, D. levenl.

GEHUWD: G. Pisaar, Wedr. en H. C. Wallaart, Jd. — C. van Leeuwen, Jm. en E. Wolters, Jd. — G. Zwaan, Jm. en M. van der Lelie, Jd. — J. P. Mommenhoff, Jm. en A. F. Rackee, Wede. — F. J. Aniba, Jm. en J. L. Schuurink, Jd. — M. Monteba, Jm. en M. Vilders, Jd. — H. Roos, Jm. en M. van Belle, Jd. — J. Schild, Jm. en C. E. Huls, Jd. — A. Verlint, Jm. en N. Ysselsteyn, Jd.

OVERLEDEN: N. Turnhout, geb. Secreve, 79 j. — M. Hagedoorn, D., 4 m. — L. de Fey, D., 1 j. en 5 m. — E. Sol, geb. den Os, 71 j. — C. Spoorman, geb. Nederstigt, 55 j. — J. de Bruin, 31 j. — F. C. Wennekers, Z., 9 m. — D. Klinkenberg, Z., 7 m. — H. M. van Weeren, Z., 2 j. — J. A. van Egmond, Z., 4 d. — B. van der Steen, D., 3 j. — L. Sloots, 46 j. — M. W. van Maris, D., 10 w. — H. Molenaar, Z., 2 d. — J. van Weerlee, geb. Densel, 64 j. — C. G. Wagemans, Z., 17 d. — C. Veldhuyzen, D., 3 m.

KERKNIEUWS.

ROTTERDAM, 27 April. Door den kerkeraad der Ned. herv. gemeente is uit het vroeger vermelde 6-tal predikanten het volgende 3-tal gevormd: DD. van Griethuysen, te Harlingen; Adriani, te Utrecht, en Jans, te Westzaan.

ADVERTENTIEN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 27 April.

			Laagst koers	Hoogst koers	Gebleven
NEDERLAND	Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	55½	57¾	57
Dito	Certificaten	3	68½	69	68½
Dito	dito	4	88¾	89¼	89
	Amortisatie Syndicaat	3½	—	—	—
	Handelmaatschappij	4½	134	137	136¼
	O. I. Leening	4	88	—	—
Aandeelen	Holl. Spoorweg	4½	—	—	—
Dito	Rijn-Spoorweg	4½	—	—	—
BELGIE,		2½	—	—	—
Dito	bij ROTHSCHILD	2½	—	—	—
Dito	dito	4½	—	—	—
FRANKRIJK,	Certif.	3	—	—	—
Dito	dito	4½	—	—	—
SPANJE,	Obligatiën	1¼	26¾	27⅛	27
Dito	Obligatiën	3	39	39⅜	—
Dito	Binnenl. à 6 m.	3	36¼	37⅛	37
	Bewijzen Coupons		—	—	—
PORTUGAL,	te Londen	3	38⅞	39⅜	39¼
RUSLAND,	Obl. HOPE 1798 en 1816	5	98⅝	99¾	99¼
Dito	dito 1828 en 1829	5	98⅞	99¼	99¼
	Certif. bij dito 1831 en 1833	5	81	—	—
Dito	1840	4	78	—	—
Dito	bij STIEGLITZ & Co.	4	—	—	—
Dito	dito Nieuwe	4	—	—	—
	Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
	Certificaten van dito	6	—	—	—
POLEN,	Aandeelen 1835	fl. 500	—	—	—
Dito	Obligatiën	4 pCt.	71	—	—
PRUISSEN,	Obl. te Londen	à 4½	—	—	—
OOSTENRIJK,	W. B bij Goll.	5	—	—	—
Dito		4	—	—	—
Dito	Metall.	5	40⅞	44	42½
Dito	Nieuwe	5	56⅞	59	58
Dito	1847	2½	23¾	25⅛	24⅛
BRAZILIE,	1824 100 £	5	96	—	—
SARDINIE,		5	—	—	—
PERU,	Geldleening 1824	4½	—	—	—
VENEZUELA,	Obligatiën 6 pCt. au	5	37⅛	38	—
GRENADA,	Obligatiën	3½	14⅞	15¼	15
MEXICO,	Obligatiën 1851	3	16½	17	15¾
N.-AMERIKA,	Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto 3.
De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is f 9,65 à 9,75.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.